

Liselotte Grünbaum om sin helt – klinisk børnepsykolog og forfatter **Karen Vibeke Mortensen**

Af Henning Due, *journalist*

Hvem er hun?

- Hun er psykolog og har i årtier arbejdet som specialist inden for klinisk børne-unge psykologi. Hun var bl.a. chef på et rådgivningscenter for børn og unge i Københavns Amt fra 1983 til 1991.

Hvorfor er hun din helt?

- Hun har personlig integritet, og hun har evnen til at blive ved og stå ved sit faglige synspunkt, også selvom der er modvind på cykelstien. Hun har en uforskrækket faglig stringens, som betyder, at hun tager udgangspunkt i en faglig overvejelse, som hun holder fast i og udvikler.

Hvordan lærte du hende at kende?

- Jeg har arbejdet sammen med hende i mange år, og hun var en af de første, som rent fagligt klædte mig på til at arbejde med klinisk børnepsykologi og børnepsykoterapi.

Hvad har du lært af hende?

- Som leder kunne Karen Vibeke forene en personalegruppe, der havde vidt forskellige udgangspunkter. Hun var fagligt set rummelig og gav plads til forskellighed. Hun gav sine medarbejdere mulighed for at specialisere sig i det, de brændte for, så længe de gjorde deres arbejde ordentligt. Hun lærte mig om ledelse på en anden måde, end jeg havde set før.

Hvad er hendes største bedrift?

- Som leder af rådgivningscentret for børn og unge i København banede hun vejen for et pionersamarbejde med lederne af de børnepsykiatriske ambulatorier i Københavns Amt. Det var ikke set før dengang, at man lavede et tværsektor-samarbejde mellem ambulatorierne og amterne, og det var i høj grad Karen Vibeke fortjeneste.

Hvad brændte hun for?

- Børneundersøgelser var hendes kæphest. Hun så, at det var åbenbart, at de børn, vi hjalp i rådgivningscentret, kom med problemer, som krævede en grundig undersøgelse og behandling. Altså hvor vi både medtænkte barnets personlighedsudvikling og omsorgsrelationer og de psykosociale og kulturelle udviklingsmuligheder, som barnets hverdagsliv rummede. For Karen Vibeke var det åbenbart, at man var nødt til at samle brikkerne og lave et tværsektorielt samarbejde.

Så hun var med til at udvikle området?

- Ja. På Rådgivningscentret skabte vi, sammen med de Børnepsykiatriske ambulatorier i København og Københavns Amt, et overblik over indsatser og behov hos særligt udsatte børn og unge. Det førte bl.a. til en publikation om vanskelighederne ved en tidlig intervention over for børn af psykisk syge mødre, som blev publiceret

i *The American Journal of Orthopsychiatry*, og arbejdet fik stor national og international betydning.

Hvordan?

- Med beskrivelsen af disse børn skubbede vi til en udvikling og gjorde opmærksom på nogle underbelyste problemer. Dels den manglende koordination mellem offentlige instanser i børnesager, og dels at disse børn ofte levede i isolation med deres svært psykotiske mødre. Dengang var der ikke særlig stor opmærksomhed på, hvad den slags opvækst gjorde ved spæd- og småbørn. Altså fx isolation, traumatisering, omsorgssvigt, overfald og fejler næring.

Hvad er Karen Vibeke Mortensen god til?

- I hele sin karriere har hun været god til at være dér, hvor der skete noget. Hun har været god til at sætte ting i gang, og hun har været god til at motivere sine kolleger og medarbejdere til at arbejde videre med deres projekter. Kort sagt var hun en god leder, som var god til at få andre til at vise deres bedste. Men hun var også en god leder fagligt set. Altså én, som kan noget, andre gerne vil lære, og som kan lære det fra sig. En god leder laver ikke kopier af sig selv, men tillader forskellighed og er god til at facilitere, at den enkeltes talenter bliver foldet ud.

Hvad kan andre lære af hende?

- På arbejdsmarkedet i dag er der ikke meget tid til refleksion. Men det gav Karen Vibeke tid til. Som leder af børne- og ungerådgivningscentret i København indførte hun begrænsninger på, hvor mange sager, der kunne tages op på en konference. På den måde forsøgte hun at give sine medarbejdere tid til refleksion. Hun forstod, at langsomhed er en præmis for både menneskelig udvikling og for psykologisk arbejde. Ikke forstået sådan, at man skal sidde at trille tommelfingre hele dagen, men at der skal være tid til refleksion og eftertanke. Især når der skal træffes beslutninger i en kommune, som kan have fatale konsekvenser for et barn - fx i et spørgsmål om anbringelse af et barn uden for hjemmet.

Hvordan er hun som person?

- Hun er venlig, rolig og rummelig, men også uforfærdet. Hvis hun synes, noget hænger sammen på en bestemt måde, holder hun fast i det.

Kan du give et eksempel på det?

- Jeg kan huske, at jeg som terapeut på børne- og ungerådgivningscentret i Københavns Amt på et tidspunkt havde en meget vanskelig sag med en sød og forslidt mor, som tidligere havde haft misbrugsproblemer. Hun gik flere gange tilbage sin kommune og klagede over mig, fordi hun mente, hun fik det dårligere af terapien. Der ville ni ud af ti ledere være blevet forskrækket over og have bedt terapeuten om at droppe behandlingen, men det gjorde Karen Vibeke ikke. Hun svarede i stedet sin chef, at når hun havde vurderet, at det var rigtigt at tilbyde denne mor psykoterapi som en forebyggende indsats af en mulig anbringelse af morens barn, var det fordi, vi mente, det var det, der skulle til. Og sagen fik en lykkelig udgang. Barnet blev ikke anbragt, og moren klarede omsorgen for barnet.

Hvilken status har Karen Vibeke Mortensen i psykologfaget?

- Hun har en høj status. Hun har uddannet generationer af kliniske psykologer og psykoterapeuter på både voksen- og børneområdet, og hun har skrevet mange bøger om psykologi og supervision, som bliver brugt af rigtig mange psykologer.

Hvad har hun betydet for dit virke?

- Karen Vibeke har været en stabil makker og mentor for mig, som jeg lænede mig op ad i starten af min karriere, og som jeg siden har samarbejdet med mange gange. Man kan sige, hun har været min faglige storesøster gennem store dele af min karriere.

Blå bog - Karen Vibeke Mortensen

- Leder ved Københavns Amts børne- og ungerådgivning fra 1983 til 1991
- Specialist og supervisor i psykoterapi og klinisk børnepsykologi
- Adjungeret professor i klinisk børnepsykologi, Aalborg Universitet
- Privatpraktiserende psykolog
- Forfatter til bøger om psykoanalytisk og psyko-dynamisk psykoterapi og supervision, m.m.